EVROPSKÁ KOMISE
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO SPRAVEDLNOST a SPOTŘEBITELE

Ředitelství A: Občanské a obchodní soudnictví
Oddělení A.1: Občanské soudnictví

V Bruselu dne 21/12/2016
JUST/A1/JS//na(2016) 7542554
EU PILOT EUP(2016)8843

pan Tomáš Jadlovský
E-mail: TJadlovsky@seznam.cz

Vážený pane Jadlovský,

děkuji Vám za Vaše dopisy ze dne 2. září a 13. listopadu 2016 zaslané v odpovědi na naši předchozí reakci týkající se možného porušení nařízení Brusel IIa španělskými a českými soudy během řízení ve věci Vašeho syna. Rovněž děkuji za Váš email ze dne 9. prosince 2016 adresovaný předsedovi Junckerovi. Omluvte prosím prodlení s odpovědí. Jak Vám již bylo oznámeno v dopise zaslaném komisařkou Jourovou v srpnu 2016, obrátili jsme se na španělské orgány s žádostí, aby objasnily, jak ve Španělsku obecně vyřizují žádosti o navrácení, jakož i jak konkrétně vyřizují Vaši žádost. Vyžádali jsme si rovněž překlad dokumentů, které jste nám zaslal v nedávné emailové komunikaci.

Tvrdíte, že řízení o navrácení vedené ve Španělsku bylo stižené vadou, konkrétně pokud jde o Vaši účast a zastoupení v řízení před španělským soudem a při vyřizování Vaší žádosti ústředním orgánem. Objasnil jste, že jste byl ve španělském soudním řízení o navrácení svého syna do České republiky zastoupen státním advokátem jmenovaným španělským ústředním orgánem. Totožnost a kontaktní údaje tohoto advokáta Vám nebyly známé: rovněž jste vysvětlil, že Vás tento advokát během řízení nikdy nekontaktoval. Podle Vašeho názoru to porušilo vaše právo být vyslechnut a právo na spravedlivý proces, neboť jste nebyl informován o odvolání podaném matkou proti navrácení Vašeho dítěte do České republiky, a tudíž jste neměl možnost odpovědět na odvolání nebo se zúčastnit soudního jednání. Mrzí nás obtíže, kterým jste během soudního řízení čelil.

Podle informací obdržených od španělských orgánů je každému, kdo podá žádost u španělského ústředního orgánu, okamžitě poskytnuta pomoc bez ohledu na jeho finanční zdroje. Toto zastoupení poskytují státní advokáti, což jsou vysoce kvalifikovaní úředníci pověření zastupováním státu a hájením jeho zájmu, když je stát účastníkem řízení. Tudíž když státní advokát podá žádost o navrácení k soudu, činí tak jménem španělského ústředního orgánu – ministerstva spravedlnosti – a v jeho zastoupení na obranu uplatňování mezinárodní úmluvy nebo právního nástroje EU.

Úlohou ústředního orgánu je předat spis žádosti o navrácení příslušné právní službě a požádat ji, aby žádost podala k soudu v místě pobytu nezletilé osoby. Ústřední orgán

rovněž požádá o průběžné informace o vývoji řízení, aby splnil požadavky uložené ústřednímu orgánu článkem 7 Haagské úmluvy z roku 1980.

Během řízení španělský ústřední orgán komunikuje přímo s příslušným státním advokátem, který jej informuje o vývoji řízení. Informace jsou zasílány dožadujícímu ústřednímu orgánu. Kontakt mezi žadatelem a státním advokátem probíhá tedy vždy prostřednictvím ústředních orgánů. Každý žadatel o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 si navíc může najmout vlastního advokáta, pokud si to přeje, neboť úmluva umožňuje, aby se žadatel obrátil přímo na soudní orgány státu, ve kterém se dítě nachází. V takovém případě nabídne španělský ústřední orgán poradenství, nepřevezme však odpovědnost za vyřízení žádosti.

Ve Vašem případě byla žádost o navrácení vašeho dítěte podána prostřednictvím ústředního orgánu, a proto se řízení účastnil státní advokát jednající jménem státu, neboť vy jste si advokáta nejmenoval. Pokud jde o Vaši účast v odvolacím řízení, dne 4. července 2011 jsme byly informováni, že španělský ústřední orgán v rámci plnění svých povinností informoval český ústřední orgán o tom, že matka podala odvolání proti rozsudku prvního stupně. Jeví se, že český ústřední orgán měl povinnost Vás informovat o řízení.

V provedené analýze Komise dosud neodhalila žádný důkaz o systematickém porušování řízení o navrácení dítěte podle nařízení Brusel IIa ve Španělsku, které odůvodňovalo zahájit řízení o nesplnění proti tomuto členskému státu.

Pokud jde o druhou zásadní otázku uvedenou ve Vaší stížnosti, konkrétně o postoupení věci týkající se Vašeho dítěte vhodněji umístěnému soudu (ve Španělsku) českými orgány podle článku 15 nařízení, vzali jsme na vědomí pravomocný rozsudek vynesený českým Nejvyšším soudem dne 18. srpna 2016. V této souvislosti Evropský soudní dvůr ve svém nedávném rozsudku ve věci C-428/15 *CAFA* poskytl určitá vodítka pro soud zvažující postoupení své příslušnosti. Konkrétně (příslušný soud členského státu) „*musí se ujistit o tom, že postoupení věci takovému soudu může přinést pro posouzení této věci skutečnou a konkrétní přidanou hodnotu, s přihlédnutím mimo jiné k procesním pravidlům použitelným v uvedeném jiném členském státě*“ a „*aby mohl mít příslušný soud členského státu za to, že takové postoupení je v nejlepším zájmu dítěte, musí se zejména ujistit, že uvedené postoupení věci nemůže mít škodlivý dopad na situaci dítěte*“.

I když byl rozsudek Evropského soudního dvora vynesen až poté, co přijaly české soudy rozhodnutí o postoupení, z rozhodnutí českého Nejvyšší soudu se jeví, že výše uvedená vodítka české soudy ve Vaší věci uplatnily. Konkrétně soud prvního stupně a odvolací soud provedly ve vztahu k postoupení hloubkovou analýzu nejlepšího zájmu dítěte.

Nejvyšší soud rovněž ve svém rozhodnutí vyjádřil politování nad nejasnými okolnostmi věci (chybějící přesné údaje o tom, kdy začala běžet lhůta pro přijetí příslušnosti), což bránilo správnému posouzení lhůty pro postoupení, která mohla trvat déle, než je šest týdnů stanovených nařízením. Komise souhlasí s Nejvyšším soudem, že stávající znění článku 15 nařízení mohlo přispět k tomuto problému, neboť v případě žádosti o to, aby soud jiného členského státu přijal příslušnost (čl. 15 odst. 1 písm. b)), je časovým počátkem běhu lhůty okamžik zahájení řízení u soudu. K tomu je v souladu s článkem 16

nařízení nutné podání písemností k soudu, jimiž se zahajuje řízení (zahájení řízení u soudu) a nenastává pouhou žádostí jednoho soudu o přijetí příslušnosti. V některých situacích to může skutečně vést k průtahům. Komise proto ve svém nedávném návrhu na změnu nařízení navrhla počítat šest týdnů od okamžiku přijetí žádosti.

Rád bych rovněž zdůraznil, že Komise každopádně nemá pravomoc provést svou vlastní skutkovou analýzu Vaší věci, aby ověřila, zda byly splněny podmínky článku 15 a případně změnit rozhodnutí přijaté českým soudem. Je na vnitrostátním právu každého členského státu, aby upravilo, jakým způsobem se lze odvolat proti rozhodnutí o postoupení příslušnosti, Vy jste této možnosti využil a obrátil se na Nejvyšší soud České republiky.

Konečně otázka možné litispendence a zatýkacího rozkazu byla obšírně analyzována v našem dopise ze dne 28. června 2016, Komise trvá na svém závěru, neboť jste nepředložil žádné nové elementy, které by nám umožňovaly změnit naše předchozí stanovisko.

Evropská komise monitoruje správné uplatňování práva EU ze strany členských států a může v případě porušení případně zahájit formální řízení o nesplnění povinnosti. Komise jedná ve veřejném zájmu a obecně nezasahuje do jednotlivých věcí. V situacích, jako je předmětná otázka, které se týkají nikoliv neslučitelnosti právních předpisů členských států EU, nýbrž jejich praktického uplatňování ze strany soudů nebo orgánů, zahajuje Komise v zásadě formální řízení pouze v případě systematického a přetrvávajícího porušení, nikoliv však špatné aplikace práva v izolovaných případech. Komise však každopádně nejedná a ani nemůže jednat jménem stěžovatelů, takže i při řízení o nesplnění povinnosti by stěžovatelé museli uplatňovat své nároky u soudu.

S ohledem na výše uvedené nezamýšlí Komise podnikat ve Vaší věci další kroky, neboť stížnost neodhalila systematické a přetrvávající porušení práva EU a nemáme k dispozici žádné další informace naznačující takové porušení.

Nepředložíte-li do čtyř týdnů od přijetí tohoto dopisu nové skutečnosti nebo důkazy, které by odůvodnily nové úvahy o tom, zda existuje systematické a přetrvávající porušení, bude věc uzavřena. Vaši stížnost budeme evidovat, aby nám přispěla při případném budoucím posuzování systematického a přetrvávajícího porušení, budou-li nám oznámeny případy jiných srovnatelných problémů při uplatňování nařízení Brusel IIa ve Španělsku nebo v České republice.

S úctou

Andreas Stein
vedoucí oddělení